

"Destan Asan
Bir Devrimci"
MS

MUSTAFA SUPHI'NİN KARISI VE BABASI
HAKKINDA

Aclan SAYILGAN

1954-1955 yıllarında, Samsun Askeri Hastahanesinde Yedek Subay olarak Levazım işlerine bakıyordum. Bir gün görevden çıkıp eve gelirken sokakta peşine çocukların takıldığı "Deli Hatice.....Deli Hatice..." diye bağırarak bir kadını ~~kışkırtan çocuklar~~ ^{Kovaladıklarını} gördüm. Kadın bir süre sonra eteklerini kaldırdı, çocuklara ayıp yerini gösterdi ve yerden bir taş alarak çocuklara fırlattı.

Deli Hatice'yi yıllarca unuttum.

1978 yılında elime "Ürün" yayınlarınının 25. kitabı olan "Ölümsüz Savaşçı Mustafa Suphi" adlı Önder Sağlam'ın derlediği bir kitapçık ^{geçti.} Bu küçük kitabın 96. sayfasında şu satırları okuyunca, yıllar öncesinin "Deli Hatice"sini hatırladım:

"M. Suphi'nin karısı Vanda'nın ne olduğu bilinmiyor. Söylentiye göre onu öldürmemişler, Trabzon Hapisanesine götürmüşler. Daha sonra da kadın kaybolmuş, gitmiş. Samsun'da görenlerin anlattıklarına göre Vanda çileden delirmiş. 1975'e kadar yaşamış, ölmüş."

Bu yazıyı okuduktan sonra Samsunlulardan ve şehadetlerine güvenilir insanlardan bilgi toplamağa başladım. Samsunda iki ~~de~~ kadın vermiş. Biri Samsunlu imiş, genel evde çalışmış ve bir kız çocuğu olmuş. Diğer delinin adı Hatice imiş. O da genel evden çıkmış. Ve adamakıllı oynatarak sokaklara düşmüş. Arkasına takılan çocuklara edep yerini gösterir, sonra onları yumruklar, teşa tutarmış.

Hatice'nin nerden geldiğini, kimin nesi olduğunu eski Samsunlulardan bilen yok.

Acaba bu zavallı "Deli Hatice" Mustafa Suphi'nin bahtsız karısı olmasın?

Mustafa Suphi'nin trajik devamı olan karısının akibetini ⁿⁱ soruştururken, babası Ali Rıza Bey hakkında da bazı kırık dökük bilgiler topladım. Ali Rıza Bey, 1950' lerde küçük oğlu ve gelini ile birlikte Samsun'da oturuyormuş. Oturduğu ev çiftliğe giden yolda "Sahil Kulübü" yakınında Dumlupınar, 23 Nisan Cumhuriyet Okullarının sağındaki sokakta iki katlı olan 3. evmiş.^x Ali Rıza Bey küçük oğlu ve gelini ile sonradan İstanbul'a göçmüşler.^{xx} Ali Rıza Bey son derece soğuk kanlı imiş. Bir gün bir aile meclisinde bir zat, Mustafa Suphi ve arkadaşlarının Trabzon'da nasıl öldürüldüklerini anlatıyormuş. Ali Rıza Bey soğukkanlılıkla dinliyormuş. Anlatıcı Ali Rıza Bey'e sormuş:

- Tanır mıydınız Mustafa Suphi'yi efendim? A. Rıza bey gayet sakin cevap vermiş:
- Evet, tanırım, oğlumdur.

x/ Bu adres tarifini bana anlatıldığı şekilde yazdım

xx/ Bana bunları anlatan Ali Rıza Bey hakkında daha geniş bilgi toplayacağına vaadetti.

M. Özeraner adlı kurumu bir gazeteci.